

Landsbygdsutvecklare
Malin Ohlsson
010-355 41 70
malin.ohlsson@vastervik.se

Anteckningar från landsbygdsråd 2025-09-10

onsdag den 10 september 2025 Plats: Öndal-Skedshult bygdegård

Närvarande

Harald Hjalmarsson, kommunstyrelsens ordförande
Anette Danielsson, Blackstad bygdegårdsförening
Lars-Erik Andersson, Getterums intresseförening
John-William Momark, Blankaholm
P-O Nilsson, Gladhammars hembygdsförening
Joakim Andersson, LRFs kommungrupp
Anders Carlsson, Öndal-Skedshults bygdegårdsförening
Per Lundgren, Öndal-Skedshults bygdegårdsförening
Margareta Edström, Öndal-Skedshults bygdegårdsförening
Malin Lööv Johansson, Odensvi intresseförening
Malin Ohlsson, landsbygdsutvecklare på enheten för samhällsbyggnad

1. Inledning

Harald hälsar välkomna.

Anders, Per och Margareta inleder med presentation om bygden Öndal-Skedshult. För mer information kan man besöka hemsidan ondalskedshult.se

Bygdegårdsföreningen berättar om sina gemensamma byar Öndal och Skedshult, där länsgränsen går precis ovanför byn Öndal. Det är en utspridd bebyggelse men med god sammanhållning mellan de 70 bofasta. Medelåldern är ganska hög. Man upplever dock en inflyttning av barnfamiljer med 6 barn under 10 år och några barn på väg in. Barnen går i skolan i Överum och Edsbruk. Man bor centralt med lika långt till allt, 7 mil till Norrköping och Linköping och 5 mil till Västervik, 15 km till Valdemarsvik. Lokalt engagemang för fiber kom tidigt. Två stora gårdar med mjölkproduktion respektive grisproduktion ger lokala arbetstillfällen. Godisautomaten är en sevärdhet, en rest från den gamla lanthandeln. Tyvärr sker skadegörelse ibland så den måste servas. De som bor i huset vid automaten fyller på den ofta under sommaren. I Öndal finns även en nyöppnad gårdsbutik med grönsaker och blommor.

Bygdegårdsföreningen är inte med i bygdegårdarnas riksförbund. 250 medlemmar finns i föreningen. Föreningen visar sitt årshjul. Den starkaste traditionen är en julfest. Nu finns

igen så många barn att man kan anordna luciataåg. Flera träffar per månad sker med seniorer, ofta spelar dom boule. Via Kustlandet fick man stöd till att anlägga en bouldbana. En av kommunens största simskolor bedrivs i sjön Vindommen med 60-70 barn. Ungdomarna hänger sig kvar och vill ta märkena, det blir en stark tradition. Kommunen och Valdemarsviks sparbank samt kyrkan stöttar för att simskolan ska funka. Kommunen ger även ett bidrag för badplatsen, mycket arbete görs från föreningen för att sköta den under sommaren. Medborgarbudget-projektet som kommunen drev ledde, trots förlust i omröstningen, lite ytterligare investeringar i badplatsen inom kommunens ordinarie budget.

Bygdegården är byggd med ideella krafter 1957. Vid evenemang har man haft som max 400 personer i lokalen på 60-talet, men det funkar inte idag. Lokalen köptes ut av nuvarande förening, där man samlade in 100 000 kr för att köpa in lokalen. Ofta har fester finansierat investeringarna. Vissa stöd har man fått av Boverket och kommunen. Det blir en annan gemenskap och bra känsla när bygden själv också bidrar med pengar via festerna.

En arbetsgrupp bildades med fyra personer under 2024 för att söka stöd för att göra en takreovering av bygdegården. I december 2024 lämnades en ansökan till Boverket in, där kommunen stod för 30 % av kostnaden. Flera dokument om verksamheten samt flera ritningar behövdes, flera kompletteringar gjordes. Besked kom i juni 2025 och målet är att vara klara i september 2025. Boverket står för halva kostnaden ca 250 000 kr, 20 % står föreningen för själva. Arbetsgruppen har lagt mycket tid. Slutredovisning ska ske senast i januari 2026. Man får ligga ute med pengarna till dess. Anders är gärna bollplank med andra föreningar om man vill ställa frågor.

2. Föregående mötesanteckningar

-

3. Aktuella frågor från kommunorganisationen

3.1. Samarbetsinitiativ Västervik-Hultsfred-Vimmerby

Harald berättar om det initiativ till fördjupat samarbete som diskuteras med grannkommuner, framförallt Hultsfred och Vimmerby. Huvudfrågor är arbetsmarknad och tillväxt i näringslivet. Västerviks kommun räknas som en egen arbetsmarknadsregion, det är sällsynt i södra Sverige. Kommunpolitiken jobbar mycket med dessa frågor för att öka utbytet med andra kommuner i norra länet. Man diskuterar användning av regionala medel för att jobba mer med norra länets utveckling. I dagsläget har Västerviks kommun och Vimmerby mest utbyte inom arbetspendling med 800 personer. Sedan är det Oskarshamn-Västervik samt lika mycket pendling till Linköping som till Hultsfred.

Mötesdeltagarna lyfter även aspekter som utveckling av kollektivtrafik och pendling, upptagningsområden för gymnasiet etc. Det önskas att det går att ta sig kollektivt Gamleby-Blackstad-Vimmerby-Hultsfred.

Det lyfts även frågor om pendling mot Östergötland. Förbifart Söderköping på E22 skulle kunna revolutionera kopplingen till Norrköping, ett annat flöde blir möjligt när restiderna är enklare att beräkna.

4. Aktuellt i bygderna

LRF

Lantbrukarna har fortsatt fokus på frågan om mineraler och gruvor. I kommunen finns ambitionen från exploatörer att leta sällsynta jordartsmetaller, som behövs i ny teknik. Många naturtillgångar ligger på de bästa jordbruksmarkerna. Diskussioner följde om eventuella gruvor och aktuella undersökningar. Formellt ligger ansvaret hos miljö- och byggnadsnämnden som också ser till att ha relevant kunskap. Frågan lyfts om att bjuda in miljö- och byggnadskontoret till ett kommande möte med landsbygdsrådet.

Joakim framför att man uppskattat med jubileet i Gamleby, kommunen har gjort det bra med medeltidsmarknad, fest på Garpedansberget, kungligt besök etc.

I arbetet med översiktsplanen har samhällbyggnadsenheten börjat skriva fram det första förslaget till ny översiktsplan, det s k samrådsförslaget. Det publiceras för allmänheten under våren 2026 enligt nuvarande tidsplan. Då kan föreningar och privatpersoner yttra sig. Arbetet går att följa här: [Framtidens översiktsplan - Västerviks kommun](#)

Frågan lyfts om vattensituationen. Det uppfattas inte vara kris med vattnet i år i kommunen men fortsatt bedöms det bli ett svårt länge långsikt. Vid vattenbrist går det att köpa vatten i större mängder av VME AB om det behövs i verksamheter.

Kommunens bidrag till enskilda vägar är sänkt sedan flera år. Kommunen påpekar att man ska salta vägarna när det dammar, det är dyrt för föreningar att ta ut saltbil och att sanda vägar på vintern.

Getterum

Den 20 sept är det Getterums marknad som funnits sedan 1840. Intresseföreningen arrangerar, kräver plats för 350 bilar. Det är ca 30 stånd med en försäljare av varje sort. Det planeras för insatser kring att byta golv och fönster på bygdegården. Fick nej från Boverket så projektet genomfördes via Sparbankstiftelsen istället.

Inget arbete med fiber syns än. Oklart när det kommer nytt erbjudande eller om nuvarande projekt återstartas.

Blackstad

Frågan om bostäder diskuterades, det konstateras att det är svårt att få lån som privatperson till att bygga bostäder från banken. Eftersom privatpersoner inte kan få lån borde Bostadsbolaget ges uppdrag att bygga bostäder.

Bygdegårdsföreningen planerar fortsatt för stor renovering med bygglov och anbuds-förfarande igång. Man måste även tänka på vattensituationen i den gemensamma vattenföreningen. Arvsfonden kan vara en möjlighet för extra finansiering eller så kan

man försöka kombinera flera finansiärer. Föreningen ska försöka hålla uppe verksamheten med evenemang under planeringsprocessen.

Samordnande möte sker i bygden inför alla aktiviteter på hösten. Det är bra att stämma inom föreningslivet av så att föreningarnas aktiviteter inte krockar.

Blankaholm

Det efterfrågas fortsatt att bygget av samlingslokalen med sporthall kommer igång. Det konstateras att det skett något misstag i underlaget som funnits för anbud från entreprenör och att upphandlingen behöver göras om av Bostadsbolaget.

Hur ska passage ske över nya E22, är det meningen att man ska kliva över mitträcken för att komma till hållplatsen?

Försvarsmakten flyttar in i lokaler vid Blankaholms hamn vid årsskiftet. Hur påverkar det besöksnärsverksamhet?

Bostadsbrist finns i Blankaholm.

Sommarsäsongen i Blankaholm har varit bra. Lite mer aktiviteter på gästgiveriet även på vintern med aktiviteter och mat. Spelningarna har gått bra.

Fibern är inte tillförlitlig i Blankaholm. Personalen delar internet för att kassorna ska hålla igång i besöksnärsverksamheten.

Gladhammars hembygdsförening

Sommarcafé arrangerades av föreningen i juli, mycket folk har kommit på dessa. Välbesökt hembyggsdag arrangerades i början av augusti. Kulturarvsdagen firas den 14 september. Då visar föreningen lokalerna, bakar bröd i gammal ugn etc. Föreningen ska även testa att ha pubkväll. Man arrangerar också släktforskning. Ombyggnad av en gammal smedja pågår.

Även i Gladhammar undrar man angående E22:ans ombyggnad hur det är tänkt att ta sig över E22 för vandring exempelvis. Kommunen ställer en fråga om detta till Trafikverket.

Vad händer med de stora planerna på tomat- och laxodling? Arbetet med detaljplanering löper på. Här finns information om pågående detaljplaner: [Pågående detaljplanarbete - Västerviks kommun](#)

Odensvi

Kommunala tomter i Odensvi är förberedda, men man får inte bebygga dessa för det är för liten kapacitet i reningsverket. Reningsverket ser dessutom inte bra ut, det stör campingen. Diskussioner har skett med VME AB men svaren är att det är svårt att sätta in insatser. Det är viktigt att de kommunala tomterna marknadsförs mer.

Går det att bygga om skolan på övervåningen till bostäder? Tjustfastigheter/Bostadsbolaget äger skolan, och dom säger att hyran blir för dyr. Kan Bostadsbolaget bygga där det finns behov även i de mindre orterna? Bostadsbolaget upplever inte att det finns

intresse efter den marknadsundersökning som gjordes. Initiativet kring Hagaslätt på Hasselö diskuteras, där föreningen på ön gjorde en marknadsförings- och intresseanmälningsinsats via Kustlandet inför att föreningen vill arbeta fram ett projekt där dom bygger hus själva. Ibland kan det lokala marknadsföra en plats bättre än kommunen. Bra om man som äldre i tidigt skede kan flytta till lägenhet även i de mindre orterna för att bidra till bostadsrotationen. Kan Bostadsbolaget stå bakom en gemensam ansökan för att jobba med orterna? En idé är att bjuda in Maria från Hasselö och ev Kustlandet till nästa landsbygdsråd för att diskutera möjligheter för fler bostäder i landsbygderna.

Fönsterna är äntligen fixade på Odenskans, som blivit bra.

5. Övriga frågor

-

6. Nästa möte

Ett möte önskas tidigt under november, gärna med tema bostäder. Ett kommande möte bör handla om mineraler, jordartsmetaller och gruvor.